

K 41469011 : สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาคู่เนื่อง

คำสำคัญ : สมรรถภาพการสอน / วิชาพระพุทธศาสนา

วิจิต วงศ์สายคา : การศึกษาสมรรถภาพการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระธรรมวิทยากรจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (THE STUDY OF TEACHING COMPETENCIES IN BUDDHISM SUBJECT OF THE PHRADHAMMAVITTHAYAKORN FROM MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : อ.ดร.ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ และ อ.ดร. มาเรียม นิลพันธ์. 162 หน้า. ISBN 974-653-042-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสมรรถภาพการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน ของพระธรรมวิทยากรจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (2) เปรียบเทียบสมรรถภาพการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ของพระธรรมวิทยากร เมื่อจำแนกตามสถานภาพของครู ขนาดโรงเรียน และการบริหารโครงการพระธรรมวิทยากร (3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถภาพการสอนวิชาพุทธศาสนาของพระธรรมวิทยากร ตามความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหาร ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พระธรรมวิทยากรจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 132 รูป ได้มาจากการสุ่มแบบหลายชั้นตอน (Stratified Random Sampling) ผู้บริหารมหาวิทยาลัย จำนวน 6 รูป และอาจารย์ทั้งฝ่ายบรรพชิตและฆราวาส จำนวน 9 รูป/คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์เนื้อหาการทดสอบค่า t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way - ANOVA) และการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สมรรถภาพการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระธรรมวิทยากร จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนมากมีสมรรถภาพอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระธรรมวิทยากรมีสมรรถภาพทั้ง 4 ด้าน เรียงจากสูงไปหาค่า ได้แก่ ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการดำเนินงานกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน

2. เมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระธรรมวิทยากรจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำแนกตามสถานภาพของครู (อายุ ,จำนวนปีที่บวช ,ระดับความรู้ทางบาลี ,ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ,ประสบการณ์การสอน ,ประสบการณ์การอบรม ,ระดับชั้นที่สอน) พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน และการบริหารโครงการพระธรรมวิทยากร พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มพระธรรมวิทยากรที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ และกลุ่มที่สอนในโรงเรียนขนาดกลาง มีระดับสมรรถภาพการสอน มากกว่ากลุ่มที่สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก และกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย มีสมรรถภาพการสอนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย

3. แนวทางการพัฒนาสมรรถภาพการสอนวิชาพุทธศาสนาของพระธรรมวิทยากร

ผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่า มหาวิทยาลัยควรเห็นความสำคัญของหน่วยพระธรรมวิทยากร โดยมีการปฏิบัติเป็นรูปธรรมระหว่างมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานอื่น ควรมีการจัดอบรมสัมมนาส่งเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับวิชาพระพุทธศาสนาแก่พระธรรมวิทยากร ควรมีการประเมินผลการดำเนินงานของพระธรรมวิทยากร เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการสอนให้ดียิ่งขึ้น

อาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นว่า ควรมีการพัฒนาศักยภาพและปรับปรุงแนวการสอนให้เข้ากับยุคสมัย ต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรหรือคู่มือการสอนให้เป็นเอกเทศ ควรได้รับการสนับสนุนด้านการบริการจากมหาวิทยาลัยและโรงเรียน ควรพัฒนาหน่วยงานของพระธรรมวิทยากรให้มีประสิทธิภาพกว่าที่เป็นอยู่ และควรมีคำตอบแทนหรือรางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจในการทำงาน

K 41469011 : MAJOR : ADULT AND CONTINUING EDUCATION

KEY WORD : TEACHING COMPETENCIES / BUDDHISM SUBJECT

WICHIT WONGSAITA : THE STUDY OF TEACHING COMPETENCIES IN BUDDHISM SUBJECT OF THE PHRADHAMMAVITTHAYAKORN FROM MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY.

THESIS ADVISORS : KIRIBOON JONGWUTIWES, Ph.D., AND MAREAM NILLAPUN, Ed D. 162 pp. ISBN 974-633-042-9

The purposes of this research were : (1) the study of teaching competencies in Buddhist Subject in school of Phradhammavitthayakorn from Mahamakut Buddhist University (2) The comparative study of teaching competencies of the teacher's predicament, the size of school, and the Phradhammavitthayakorns' administration (3) The study of teaching competencies development of Phradhammavitthayakorns' teaching Buddhist Subject according to the teachers and the administrators' opinion of Mahamakut Buddhist University. The sample using stratified random sampling, were 132 monks, 6 administrators and 9 teachers by purposive sampling. The used tools of research were questionnaires, interviews, the data of analyzed statistics were percentages, (%), means average (\bar{X}), standard deviation (S.D.), t-test, one way-ANOVA, and multiple comparison of Scheffé's method.

The results of research revealed :

1. All teaching competencies of Buddhist Subject have an intervening of level, the consideration of finding is four complete sides, arrangement from high-reaching (height) to low, the curriculum and content, assessment and measurement, the instruction activities, production and using instruction media.

2. The teachers, having taught competencies in Buddhist Subject from Mahamakut Buddhist University, were found that no difference was significance of statistic .05, digesting of size school and Phradhammavitthayakorn's executive project and finding significance of statistic .05, the group of then has more competency than the small size school and supporting from university.

3. Developing competence of Phradhammavitthayakorn's teaching Buddhist Subject.

The administrators' opinions must support and give the Phradhammavitthayakorn's important job. The teaching of Phradhammavitthayakorn has to be concrete among university with any another bureaucratic, assessment and evaluation in teaching. Developing curriculum and making the individual handbook.

The teachers' opinions ought to support, developing curriculum, making the individual handbook, having been services from universities and schools, leaving the level of Phradhammavitthayakorn's effectiveness and motivation.